

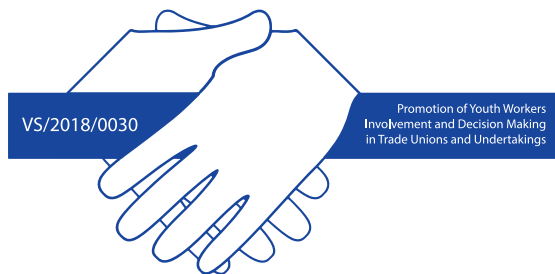
Projektu līdzfinansē
Eiropas Savienība

VS/2018/0030

Promotion of Youth Workers
Involvement and Decision Making
in Trade Unions and Undertakings

"Jaunu darba ņēmēju līdzdalības un lēmumu pieņemšanas veicināšana arodbiedrībās un uzņēmumos"

Šī publikācija atspoguļo tikai tās autoru viedokli, un Eiropas Komisija nekādā veidā neuzņemas atbildību par šeit ietvertās informācijas tālāku izmantošanu.

Projekts VS/2018/0030 "Jaunu darba ņēmēju līdzdalības un lēmumu pieņemšanas veicināšana arodbiedrībās un uzņēmumos"

Projekta VS/2018/0030 "Jaunu darba ņēmēju līdzdalības un lēmumu pieņemšanas veicināšana arodbiedrībās un uzņēmumos" mērķis ir veicināt darbinieku iesaistīšanos uzņēmumos ar informācijas, konsultāciju un līdzdalības mehānismiem, ar kuru palīdzību darbinieku pārstāvji var ietekmēt uzņēmumā pieņemtos lēmumus. Projekts plaši aptver galvenos izaicinājumus saistībā ar jauno darbinieku iesaistīšanos un līdzdalību lēmumu pieņemšanā uzņēmumos un arodbiedrībās, ar kuriem saskaras 5 partnervalstis – Latvija, Horvātija, Melnkalne, Bulgārija un Ungārija.

Projekta galvenais mērķis ir nodrošināt jauno darbinieku aktīvu līdzdalību un lēmumu pieņemšanu uzņēmumos un arodbiedrībās, organizēt informētības palielināšanas kampaņu jaunajiem darbiniekiem saistībā ar darbinieku līdzdalību un lēmumu pieņemšanu, veicināt jauno arodbiedrību līderu identificēšanu un apmācības, kā arī veicināt jauno darbinieku starptautiskā sadarbības tīkla izveidi.

Paredzētie projekta rezultāti ir šādi:

- labāka izpratne par problēmām, kas saistītas ar jauniešu līdzdalību un lēmumu pieņemšanu uzņēmumos un arodbiedrībās, kā arī esošo problēmu risināšanas iespējām, pateicoties plašai pieredzes un labākās prakses apmaiņai starp projekta partnervalstīm;
- pašreizējās situācijas uzlabošanas veicināšana saistībā ar jauno darbinieku līdzdalību un lēmumu pieņemšanu uzņēmumos un arodbiedrībās, pateicoties informatīvo semināru, jauno arodbiedrību līderu apmācību un informētības uzlabošanas kampaņas ieviešanai;
- arodbiedrību veikspējas uzlabošanas veicināšana, piesaistot aktīvus un strādāt gribošus jaunos biedrus un vadītājus;
- sadarbības veicināšana starp darbinieku un darba devēju organizācijām saistībā ar jauno darbinieku līdzdalību un lēmumu pieņemšanu uzņēmumos un arodbiedrībās;
- sabiedrības izpratnes veicināšana par darbinieku līdzdalību uzņēmumos un arodbiedrībās.

Projekta aktivitātes	Norises laiks
Projekta vadības komitejas sanāksmes organizēšana	2018. gada 1. februāris
Aptaujas īstenošana jauniešiem arodbiedrību biedriem/jauniešiem darba ņēmējiem par līdzdalību un lēmumu pieņemšanu	2018. gada februāris – maijs
Informatīvo materiālu izstrāde un informētības palielināšanas kampaņas īstenošana	2018. gada aprīlis – novembris
Starptautiskās apaļā galda sanāksmes/pieredzes apmaiņas vizītes partnervalstu pārstāvjiem	2018. gada aprīlis – novembris
"Jaunā aktīvā darba ņēmēja rokasgrāmatas" izstrāde	2018. gada jūlijs – novembris
Informatīvo semināru īstenošana partnervalstīs jauniešiem darba ņēmējiem/studentiem par līdzdalības jautājumiem	2018. aprīlis – 2019. gada janvāris
Jauno arodbiedrību līderu starptautisko apmācību programmas izstrāde	2018. gada oktobris – 2019. gada februāris
Jauno arodbiedrību līderu starptautisko apmācību organizēšana un īstenošana	2019. gada marts – maijs
Projekta noslēguma starptautiskās konferences organizēšana	2019. gada aprīlis – jūnijs

Projekta ilgums:
2018. gada janvāris – 2019. gada jūnijs

Tu vari atrast vairāk informācijas par projektu VS/2018/0030 "Jaunu darba ņēmēju līdzdalības un lēmumu pieņemšanas veicināšana arodbiedrībās un uzņēmumos", kā arī dažādu noderīgu informāciju par arodbiedrībām, darba tiesībām, jauniešu aktivitātēm, līdzdalību lēmumu pieņemšanā uzņēmumos un arodbiedrībās mūsu mājaslapā un kontos sociālajos tīklos!

Projekta mājaslapa:

www.youthinvolvement.eu

Konti sociālajos tīklos:

Latvija:

 <https://www.facebook.com/YouthWorkersInvolvement/>

 <https://twitter.com/involveYouthEU>

Bulgārija:

 <https://www.facebook.com/Promotion-Of-Youth-Workers-Involvement-and-Decision-Making/>

 <https://www.linkedin.com/company/promotion-of-youth-workers-involvement-and-decision-making/>

Ungārija:

 <https://www.facebook.com/Fiatalok-bevonasa-a-munkahelyi-es-a-szakszervezeti-donteshozatalba-316599762493641/>

 <https://twitter.com/bevonasa>

Horvātija:

 <https://web.facebook.com/youthdecisionmaking/>

 <https://www.instagram.com/youthinvolvement/>

Pievienojies mums!

Līdzdalība lēmumu pieņemšanā darba vietā

Darbinieku līdzdalība ir saistīta ar darbinieku iespējām ietekmēt lēmumus un darbības, kas ietekmē viņu darba vietas gan tiešā darbā, gan saistībā ar plašākiem uzņēmuma jautājumiem.

Ir divu veidu darbinieku līdzdalība - tiešā (tieša mijiedarbība starp darba devējiem un darbiniekiem) un netiešā līdzdalība (darbinieku pārstāvju, piemēram, vietējo arodbiedrību vai uzņēmumu padomju iesaistīšana lēmumu pieņemšanas procesā).

ES tiesību akti par darbinieku līdzdalību un aizsardzību:

- Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2002/14/EK ar ko izveido vispārēju sistēmu darbinieku informēšanai un uzklaustīšanai Eiropas Kopienā;
- Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2009/38/EK par to, kā izveidot Eiropas Uzņēmumu padomi vai procedūru darbinieku informēšanai un uzklaustīšanai Kopienas mēroga uzņēmumos un Kopienas mēroga uzņēmumu grupās;
- Padomes Direktīva 2001/86/EK ar ko papildina Eiropas uzņēmējsabiedrības statūtus darbinieku iesaistīšanas jomā un Padomes Direktīva 2003/72/EK ar ko papildina Eiropas Kooperatīvās sabiedrības statūtus darbinieku iesaistīšanas jomā;
- Padomes Direktīva 98/59/EK par dalībvalstu tiesību aktu tuvināšanu attiecībā uz kolektīvo atlaišanu;
- Padomes Direktīva 2001/23/EK par dalībvalstu tiesību aktu tuvināšanu attiecībā uz darbinieku tiesību aizsardzību uzņēmumu, uzņēmējsabiedrību vai uzņēmumu vai uzņēmējsabiedrību daļu īpašnieka maiņas gadījumā;
- Padomes Direktīva 2000/78/EK ar ko nosaka kopēju sistēmu vienlīdzīgai attieksmei pret nodarbinātību un profesiju.

Kā darbinieks var iesaistīties uzņēmuma darbībā un lēmumu pieņemšanā? Ir vairākas iesaistes formas, ar kuru palīdzību darba ņēmēja viedoklis var tikt uzklaustīts viņa paša vai uzņēmuma kopējā labuma veicināšanai.

Tiešā līdzdalība: darbiniekam ir iespējas iesaistīties lēmumu pieņemšanā saistībā ar uzņēmuma ikdienas darbību.

Netiešā vai pārstāvnieciskā līdzdalība: darbinieks veic netiešu līdzdalību caur darbiniekus pārstāvošām personām vai organizācijām, kurām ir ietekme darba jautājumos.

Valsts mērogā problēmsituāciju gadījumos darbinieks var griezties savas nozares arodbiedrībā, kura pārstāv un aizstāv savu biedru sociālās un ekonomiskās tiesības un vajadzības.

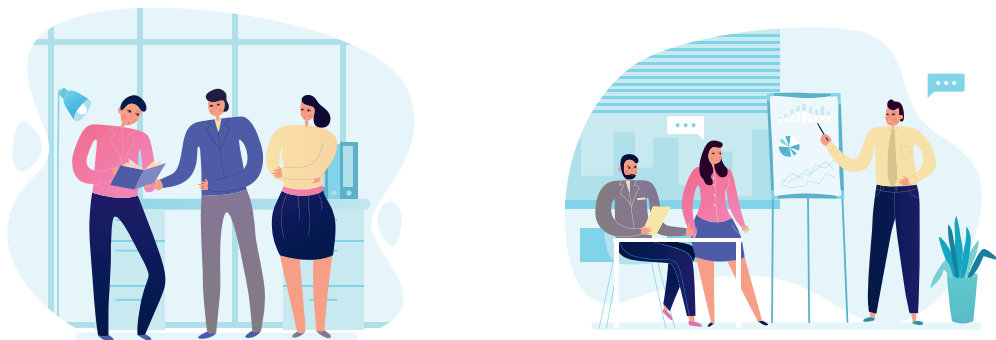
Lielisks piemērs, skatoties starptautiskā mērogā, ir Eiropas uzņēmumu padome. Vienkāršiem vārdiem runājot, Eiropas uzņēmumu padome ir veidojums, kas pārstāv darbiniekus, kuri strādā uzņēmumā, kurš darbojas vairākās dalībvalstīs. Pārrobežu uzņēmuma vadība informē un konsultē Eiropas uzņēmumu padomes pārstāvjus par uzņēmuma stāvokli, attīstību un jebkuriem svarīgajiem lēmumiem, kuri var būtiski ietekmēt uzņēmuma darbiniekus. Eiropas uzņēmumu padomi izveido Eiropas Savienības mēroga uzņēmumos un Eiropas Savienības mēroga uzņēmumu grupās.

Darbinieku finanšu līdzdalība ir sistēma, kuras pamatā ir vienošanās starp darba devēju un darbinieku, ka līdz ar darba algu un citiem tiešajiem atalgojumiem darbinieks saņem tādā vai citādā veidā arī daļu no peļņas vai/un citiem uzņēmuma radītajiem labumiem.

Darbinieku finanšu līdzdalības primārais mērķis ir ieinteresēt darbiniekus uzņēmuma (organizācijas) darba rezultātu uzlabošanā. Darbinieku finanšu līdzdalību īsteno darbavietā (uzņēmumā, organizācijā). Darbinieku finanšu līdzdalība ir darbinieku līdzdalības sistēmas daļa. Darbinieku finanšu līdzdalība visbiežāk tiek organizēta kā līdzdalība papildus guvuma (gaidītā rezultāta uzlabojuma) vai peļņas sadalē, kad darba devējs piešķir darbiniekam labumus papildus normālai darba algai atkarībā no uzņēmuma darba rezultātiem, un/vai dod iespēju iegūt kapitāldaļas. Darbinieku finanšu līdzdalību parasti īsteno kapitālsabiedrībās, tā ir mazāk iespējama citās organizācijās (valsts un pašvaldību institūcijās).

Darbinieku finanšu līdzdalība izpaužas modeļos, kuri praktiskā pielietojumā var tikt grupēti:

- pēc modeļa lomas darbinieku finanšu līdzdalības procesā (finanšu uzkrāšanā, kapitāldaļu īpašumtiesību un to iegūšanas ziņā);
- pēc papildus maksājuma piešķiršanas motīva (prēmijas, algas uzkrāšana, peļņdalība vai papildu maksājumi kapitāldaļās);
- pēc darbinieku līdzdalības uzņēmumu kapitālā un vadībā (ar/ bez kapitāla daļu iegūšanas iespējām);
- pēc kapitāldaļu iegūšanas veida (to bezmaksas piedāvājums, kā uzkrājuma aizvietotājs vai to pirkšanas iespēju piedāvājums);
- pēc darbības laika: vidēja termiņa un ilgtermiņa.

Arodbiedrības

Arodbiedrība ir neatkarīga nevalstiska organizācija, kuras mērķis ir pārstāvēt un aizstāvēt savu biedru darba un citas sociālās un ekonomiskās tiesības un intereses. Arodbiedrības pievērš uzmanību darbinieku vajadzībām, cenšas panākt viņu ienākumu nepārtrauktu pieaugumu, darba tiesību aizsargāšanu un sociālo garantiju nodrošināšanu, tādējādi veicinot personības brīvu un vispusīgu attīstību. Arodbiedrība izglīto biedrus darba tiesību, darba aizsardzības un sociāli ekonomiskajos jautājumos, kā arī sniedz biedriem bezmaksas palīdzību darba tiesisko attiecību, darba drošības un sociāli ekonomisko jautājumu risināšanā. Tā pārstāv darbinieka tiesības un intereses attiecībā ar darba devēju, kā arī dod iespēju veidot un izmantot krājizdevumu sabiedrības, bezdarba un cita sociālā riska apdrošināšanas fondus. Arodbiedrības dod iespēju līdzdarboties arodbiedrību aktivitātēs, mācībās,ursos, semināros un citos pasākumos, kā arī tikties ar līdzīgi domājošiem cilvēkiem Latvijā un ārvalstīs.

Arodbiedrības apvieno nozaru darbiniekus kopējo darba, ekonomisko un sociālo tiesību aizstāvēbai, kā arī īsteno sociālo dialogu ar valdību un darba devēju organizācijām. Tās pārstāv darbinieku intereses valsts pārvaldes institūcijās un tiesās, veic likumprojektu un citu tiesību aktu projektu ekspertīzi un izstrādā priekšlikumus izmaiņām. Arodbiedrības organizē biedru izglītošanu un piedalās starptautiskajā arodbiedrību kustībā.

Būdam arodbiedrības biedrs, Tu vari gūt tikai labumu, un ļauj mums uzskaitīt dažas lietas, kuras Tev var būt kā arodbiedrības biedram:

- bezmaksas juridiskā palīdzība darba strīdos;
- bezmaksas padomdevēja atbalsts;
- iespēja piedalīties diskusijās ar darba devēju;
- iespēja piedalīties streikā - leģitīmā apvienības veidā, kā cīnīties par noteiktu mērķu sasniegšanu, utt.;
- iespēja piedalīties darba koplīguma slēgšanā un sarunās ar darba devēju par darba apstākļiem;
- iespēja mācīties un izglītot sevi, izmantojot arodbiedrības darbu;
- iespēja ietekmēt darba drošības un veselības aizsardzības jautājumus;
- iespēja radīt un īstenot dažādas kampaņas par jautājumiem, kas saistīti ar jauniešiem, darbinieku darba un sociālajām tiesībām.

Kļūsti par vienu no tiem, kam ir visas šīs iespējas. Aktīvi iesaisties darba pasaulē arī ārpus savas darbavietas, lai gūtu labumu gan visiem darbiniekiem, gan sev pašam.

Esi arodbiedrības biedrs!

Latvijas Brīvo arodbiedrību savienība

(LBAS), Latvija

Mājaslapa: <http://www.lbas.lv>

Latvijas Būvniecības nozares arodbiedrība

(LBNA), Latvija

Mājaslapa: <http://www.lbna.lv>

Latvijas meža nozares arodbiedrība

(LMNA), Latvija

Mājaslapa: <http://www.lmna.lv>

Horvātijas metalurģijas arodbiedrība -

Rūpniecības arodbiedrība (SMH-IS), Horvātija

Mājaslapa: <http://www.smh.hr>

**Būvniecības, meža nozares un būvmateriālu nozares
darbinieku apvienību federācija (EFEDOSZSZ), Ungārija**

Mājaslapa: <http://www.epitok.org.hu>

**Federācija "Būvniecība, rūpniecība un ūdensapgāde" –
Podkrepa (FCIW-Podkrepa), Bulgārija**

Mājaslapa: <http://www.fciw-podkrepa.org>

Melnkalnes brīvo arodbiedrību savienība

(USSCG), Melnkalne

Mājaslapa: <http://www.usscg.me>

Latvijas Būvnieku asociācija (LBA), Latvija

Mājaslapa: <http://www.latvijas-buvnieku-asociacija.lv>

Bulgārijas Būvniecības kamera (BCC), Bulgārija

Mājaslapa: <http://www.ksb.bg>

Ungārijas būvuzņēmēju federācija (EVOSZ), Ungārija

Mājaslapa: <https://www.evosz.hu>

Eiropas informācijas tīkls (EIN), Bulgārija